

Zápis

ze zasedání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 4. listopadu 2015

Zasedání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny se uskutečnilo dne 4. listopadu 2015 od 10:00 hod. do 15:00 hod. v zasedacím sále vlády Úřadu vlády České republiky (Strakova akademie, nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1).

Přítomní členové: Ján Balog, Bc. Lenka Balogová, František Bikár, Mgr. Jiří Dienstbier (předseda Rady), Mgr. Lucie Fuková, Ing. Karel Holomek, Bc. Martina Horváthová, Mgr. Cyril Koky, PhDr. Renáta Köttnerová, Mgr. Jan Kudry, Ph.D., Mgr. Eva Nehudková (kVOP), RNDr. Petr Pospíšil (SMOČR), Čeněk Růžička,

Osoby pověřené k zastupování členů: Mgr. Michal Barbořík (MV), Ing. Marie Bílková (MF), Mgr. Martina Brzková (MZ), Bc. Stanislav Daniel (AKČR), Mgr. Jaroslav Fidrmuc (MŠMT), Mgr. Jana Habrovcová (MRK), Mgr. Pavel Hluboček (MK), Jiří Klíma (MMR), Linda Sokačová (MPSV)

Hosté: genmjr. Mgr. Radek Jiránek (ÚVČR/ASZ), Ing. Jaroslav Kocián (MO), mjr. Mgr. Petr Koten (MO), Mgr. Eva Pavlíková, Ph.D (MO),

Omluvení členové: Oldřich Bubeníček (AKČR), Ing. Jan Gregor (MF), Mgr. Daniel Herman (MK), Bc. Emil Horvát, Mgr. Jana Horváthová (MRK), Milan Chovanec (MV), doc. PhDr. et PhDr. Martin Kaleja Ph.D., PhDr. Lukáš Kaucký (MZV), Mgr. Michaela Marksová (MPSV), Bc. Lýdia Poláčková, Bc. Edita Stejskalová, Ing. Karla Šlechtová (MMR), Mgr. Kateřina Valachová (MŠMT), Oto Váradí, Dis., Prof. MUDr. Josef Vymazal (MZ), Miroslav Zima

Úřad vlády ČR: PhDr. et. Mgr. Andrea Baršová, Mgr. David Beňák, Martin Martínek, M.A., RNDr. Milan Pospíšil, Mgr. Martina Štěpánková, Bc. Jiří Svěrák, Bc. Hana Vitovská, Mgr. Margita Wagner, PhDr. Renata Weinerová, CSc.

Zahájení

J. Dienstbier, předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, zahájil zasedání, přivítal členy a hosty a informoval je o tom, že se z jednání pořizuje zvukový záznam. Usnášeníschopnost Rady byla potvrzena přítomností 18 členů v zasedací místnosti na začátku zasedání z celkového počtu 30 členů Rady. V této souvislosti informoval, že na členství v Radě rezignoval Michael Kocáb ke dni 20. července 2015. V průběhu jednání se dostavili další 4 členové, jak je zachyceno v číselném údaji o hlasování k jednotlivým usnesením ze zasedání Rady.

PŘÍTOMNO	CELKOVÝ POČET	USNÁŠENÍSCHOPNOST
18	30	Ano

Rada je usnášeníschopná.

Předseda Rady nechal hlasovat o programu zasedání, program obsahuje následující body:

1. Informace k návrhu novely zákona o pomoci v hmotné nouzi
2. Informace k postavení zdravotně sociálních pomocníků
3. Vzdělávání romských žáků (informace o vypořádání připomínek k prováděcím předpisům a diskuze k potřebě analýzy škol s vyšším počtem romských dětí, případně též dětí z jiných národnostních a etnických menšin)

4. Informace o výzkumu na téma vojáci a extremismus
5. Památníky romského holocaustu (Lety u Písku a Hodonín u Kunštátu)
6. Informace o 4. vlně výběru lokalit pro spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování, činnosti Monitorovacího výboru Agentury a přípravě Strategie boje proti sociálnímu vyloučení
7. Informace ke Koncepti sociálního bydlení
8. Zpráva o stavu romské menšiny a informace o průběhu dotačního řízení ÚVČR
9. Různé

Hlasování o programu:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
20	0	0

Program zasedání byl přijat.

1. Informace k návrhu novely zákona o pomoci v hmotné nouzi

Na posledním zasedání Rady byl přijat podnět, který představoval návrh na úpravu zákona o pomoci v hmotné nouzi, obsahující zrušení podmínky souhlasu obce podle § 33 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

Podnět byl dne 29. července 2015 předložen na schůzi vlády, jež následně uložila ministryni práce a sociálních věcí úkol zpracovat a předložit vládě do 30. září 2015 návrh novely zákona o pomoci v hmotné nouzi obsahující zrušení podmínky souhlasu obce podle § 33 odst. 6 uvedeného zákona. Novela zákona šla ovšem výrazným způsobem nad rámec úpravy, kterou požadovala Rada vlády pro záležitosti romské menšiny.

Mgr. L. Sokačová, zástupkyně z MPSV, představila návrh novely zákona, který je v meziresortním připomínkovém řízení. Předseda Výboru pro spolupráci se samosprávami J. Balog shrnul výstupy výboru, který dne 14. září 2015 projednal na svém zasedání návrh původní novely zákona a přijal k němu usnesení, v němž vítá zpracování novely, ovšem důrazně odmítá úpravy, které spočívají v nastavení kritérií vztahujících se k sociální a ekonomické vazbě žadatele k obci pro potřeby posouzení nároku na doplatek na bydlení a v omezení maximální výše odůvodněných nákladů na bydlení na 70 % normativních nákladů na bydlení v jiném než obytném prostoru nebo ubytovacím zařízení. Mgr. L. Sokačová upřesnila, že bylo zrušeno ustanovení obsahující podmínku souhlasu obce s doplatkem na bydlení lidem, kteří užívají ubytovnu. Byly rovněž stanoveny specifická kritéria pro posouzení případů vhodného zřetele. Lidé mají tak větší právní jistotu, protože znají podmínky, za nichž jim doplatek na bydlení bude poskytnut. V otázce posuzování případů hodných zřetele se počítá s prohloubením spolupráce mezi úřady práce a jednotlivými obecními úřady obcí s rozšířenou působností. Co se týče výše doplatku na bydlení, tak ten by měl odpovídat nákladům až do výše, která je v místě obvyklá, v maximálně výši 80 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.

Po diskuzi byl tento bod uzavřen bez usnesení.

2. Informace k postavení zdravotně sociálních pomocníků

Předseda Rady na podnět člena Rady p. Miroslava Zimy zařadil na program zasedání bod věnovaný postavení zdravotně sociálních pomocníků. M. Martínek informoval Radu o situaci, která nastala v Moravskoslezském kraji, kdy organizace Drom, romské středisko, jež poskytuje zdravotně sociální pomoc, nebyla zařazena do sítě poskytovatelů sociálních služeb, a tím dojde k výpadku poskytování zdravotně sociální pomoci. V rámci řešení situace proběhly jednání na Úřadu vlády ČR mezi zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zdravotnictví k možnému návrhu řešení. Moravskoslezský kraj odmítl tuto službu financovat v rámci Programu A, doporučil financování zdravotně sociálních pomocníků z Programu B – celostátní

a nadregionální služby. To ovšem neodpovídá nastavení financování v ostatních krajích, kde je služba zařazena do základní krajské sítě a předpokládá se tedy, že v těchto krajích bude podána žádost o dotaci v rámci Programu A. R. Köttnerová informovala o historii a vzniku této služby, zejména zmínila významnou roli pomoci z pohledu zaměstnanosti, prevence a poskytování návazných služeb. Zmínila, že je potřeba systémově a nadresortně řešit prevenci zdravotního stavu u osob ohrožených sociálním vyloučením. Program je unikátní v tom, že napomáhá vyhodnotit a řešit specifickou situaci Romů v oblasti zdraví.

Na základě podnětu pana Zimy, výstupů ze Zprávy o stavu romské menšiny za rok 2014 a diskuze k tomuto bodu představil předseda Rady usnesení.

**Usnesení č. 9/2015
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 04. listopadu 2015
k bodu č. 2**

Rada

doporučuje ministryni práce a sociálních věcí a ministrové zdravotnictví hledat systémová řešení k zakotvení a rozšíření působnosti zdravotně sociálních pomocníků, a to zejména ve vyloučených lokalitách.

Hlasování:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
19	2	0

Usnesení bylo přijato.

3. Vzdělávání romských žáků (informace o vypořádání připomínek k prováděcím předpisům a diskuze k potřebě analýzy škol s vyšším počtem romských dětí, případně též dětí z jiných národnostních a etnických menšin)

Inkluze v oblasti vzdělávání je téma, jímž se Rada dlouhodobě zabývá. Poslední novela školského zákona uvedla v platnost řadu nových opatření, která zavádí inkluzivní přístup do českého vzdělávacího systému. Aktuálně se pozornost členů Rady a odborníků soustředí na prováděcí vyhlášku k § 19 školského zákona a na způsob a provedení zrušení přílohy rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – přílohy upravující vzdělávání pro žáky s lehkým mentálním postižením.

Za ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se k tématu vyjádřil náměstek Mgr. Jaroslav Fídrmuč. Informoval o přípravách a konzultacích k vyhlášce k §19 a návrzích na zrušení přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením.

M. Horváthová, předsedkyně pracovní skupiny pro inkluzivní vzdělávání, požadovala doplňující informace o působnosti §16 školského zákona od 1. září 2016 a jakým způsobem se promítne do života škol a žáků. Dále požadovala informaci o kampaních MŠMT s cílem zvýšit povědomí o implementaci §16 mezi školami, rovněž s ohledem na informovanost rodičů romských dětí a žáků. V neposlední řadě se diskuze zaměřila na činnost asistentů pedagoga, implementaci a financování dalších podpůrných opatření a jejich monitorování prostřednictvím České školní inspekce.

Vzhledem ke skutečnosti, že oblast vzdělávání romských žáků je detailně řešena ve Strategii romské integrace i s patřičnými úkoly, nebylo k tomuto bodu jednání přijato žádné usnesení. Rada se bude soustředit na monitorování naplňování úkolů, které pro resort školství vyplývají ze Strategie romské integrace.

4. Informace o výzkumu na téma vojáci a extremismus

Na jednání Rady byli k tomuto tématu přizváni zástupci Ministerstva obrany, jmenovitě genmjr., Ing. Jaroslav Kocián, mjr. Mgr. Petr Koten, a Mgr. Eva Pavlíková, Ph.D. Zástupci resortu informovali o výstupech interního výzkumu na téma vojáci a extremismus, jehož kusé výsledky unikly prostřednictvím médií na veřejnost v září roku 2015. Výzkum se soustředil na postoje vojáků, mimo jiné také k romské menšině. Ministerstvo obrany se každoročně podílí na naplňování vládních usnesení, jež se týkají romské integrace. Jedná se například o spolupráci s romskými poradci, krajskými koordinátory pro romské záležitosti, nevládními romskými organizacemi a sdruženími v záležitostech romského etnika. Mezi další úkoly ministerstva obrany patří odstraňování stereotypního nahlížení na problematiku rasismu, xenofobie a národnostních menšin, podporovat toleranci a respekt budoucích vojáků - profesionálů vůči romské komunitě, nebo zařazování do kontinuálního výzkumu mezi vojenskými profesionály romskou problematiku a otázky zjišťující latentní rasismus.

**Usnesení č. 10/2015
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 04. listopadu 2015
k bodu č. 4**

Rada

bere na vědomí informaci podanou zástupci ministerstva obrany k tématu vojáci a extremismus.

Hlasování:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
19	0	0

Usnesení bylo přijato.

5. Památníky romského holocaustu (Lety u Písku a Hodonín u Kunštátu)

Pracovní skupiny pro odškodnění Romů se věnuje otázkám odškodnění souvisejícím s romským holocaustem, ale také situaci v Letech u Písku a Hodoníně u Kunštátu. Na březnovém zasedání Rady byla diskutována možnost změny správcovství památníku v Hodoníně u Kunštátu. Rada podpořila návrh Muzea romské kultury ve věci správcovství památníku v Hodoníně.

Předseda pracovní skupiny Čeněk Růžička informoval o návrzích pracovní skupiny ve vztahu k odškodnění Romů, památníku v Hodoníně u Kunštátu a v Letech u Písku. Strategie romské integrace ukládá v bodě 4.3 e) úkol ministru pro lidská práva rovné příležitosti a legislativu, aby ve spolupráci s ministrem kultury a ministryní školství, mládeže a tělovýchovy revidoval usnesení vlády č. 158 z 2. března 2011 o změně usnesení vlády ze dne 4. května 2009 č. 589 k úpravě pietních míst v Letech u Písku a v Hodoníně u Kunštátu ve věci správy pietního místa v Hodoníně u Kunštátu. V odůvodnění se navrhuje pověřit správcovstvím tohoto místa Muzeum romské kultury.

Členové Rady obdrželi vyjádření Výboru pro odškodnění romského holocaustu a stanovisko romských členů Pracovní skupiny pro odškodnění Romů zřízené při Radě vlády pro záležitosti romské menšiny k dosavadnímu průběhu narovnání morálních, ale i finančních křivd ve vztahu k romským obětem nacismu.

Mgr. Jana Habrovcová informovala o návrzích Muzea romské kultury a možnostech správy pietního místa, jak byly prezentovány na pracovní skupině pro odškodnění Romů.

Po diskuzi k danému tématu bylo navrženo usnesení.

Usnesení č. 11/2015
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 04. listopadu 2015
k bodu č. 5

Rada

doporučuje ministrovi kultury a ministryni školství, mládeže a tělovýchovy, aby ve spolupráci s ministrem pro lidská práva, Muzeem romské kultury a Národním pedagogickým muzeem a knihovnou J. A. Komenského zahájili jednání ve věci převedení správy pod Muzeum romské kultury za účasti zástupce Pracovní skupiny pro odškodnění Romů.

Hlasování:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
15	5	0

Usnesení bylo přijato.

6. Informace o 4. vlně výběru lokalit pro spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování, činnosti Monitorovacího výboru Agentury a přípravě Strategie boje proti sociálnímu vyloučení

R. Jiránek, ředitel Odboru pro sociální začleňování, shrnul výstupy ze zasedání Monitorovacího výboru, informoval o ukončení spolupráce s městy Frýdek Místek a Jaroměř, o rozšíření spolupráce v mikroregionu Vrbensko (4 obce se přidaly k Vrbnu pod Pradědem) a činnosti Monitorovacího výboru, který schválil aktualizaci „Metodiky koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám“ (KPSVL), vyhlášení 4. vlny podávání přihlášek ke spolupráci v rámci KPSVL a připravovaném zasedání. Informoval rovněž o průběhu přípravy Strategie boje proti sociálnímu vyloučení.

7. Informace ke Koncepti sociálního bydlení

Vláda dne 12. října 2015 schválila Koncept sociálního bydlení. Z MPSV o Koncept sociálního bydlení na zasedání Rady referovala Mgr. L. Sokačová. Legislativní proces k přípravě zákona o sociálním bydlení byl zahájen, MPSV bude jednat se zástupci obcí, krajů a NNO. Spolugestorem materiálu je ministr pro lidská práva a rovné příležitosti. I přesto, že se Ministerstvo pro místní rozvoj spolugestorství vzdalo, tak jednání s resortem probíhají, a to s ohledem na jeho klíčovou roli při nastavování bytové politiky a na prioritu sociálního bydlení, která je součástí Integrovaného regionálního operačního programu.

8. Zpráva o stavu romské menšiny a informace o průběhu dotačního řízení ÚVČR

Tajemník Rady M. Martínek, M.A. informoval o vládou projednané Zprávě o stavu romské menšiny za rok 2014, dále podal bližší informace o průběhu dotačního řízení Úřadu vlády ČR v programech zaměřených na romskou integraci.

9. Různé

V bodě různé nebyly vzneseny žádné podněty. Předseda Rady zasedání uzavřel.

Jiří Dienstbier v. r.

ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny